

УДК 338.45:69:006.034(477)

Кубанов Р.А., к. пед. н., доцент,
Шнайдер Е.Є., здобувач освіти,
Відокремлений структурний підрозділ
«Інститут інноваційної освіти
Київського національного університету
будівництва і архітектури», м. Київ,
Україна

ООНОВЛЕННЯ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ: ЕКОНОМІЧНА ЛОГІКА ЄВРОСТАНДАРТИЗАЦІЇ

У контексті євроінтеграційних процесів, оновлення будівельної галузі України відповідно до європейських стандартів набуває стратегічного значення. Сучасні виклики – енергетична криза, екологічна нестабільність, потреба в підвищенні якості житлового фонду – вимагають переходу до нових підходів у проєктуванні, будівництві та експлуатації об’єктів. Європейські стандарти пропонують комплексні рішення, що охоплюють енергоефективність, безпеку, екологічну відповідальність і цифрову трансформацію. Їхнє впровадження дозволяє не лише модернізувати технічну базу, а й інтегрувати українську будівельну галузь у міжнародний ринок, підвищуючи її конкурентоспроможність.

Актуальність економічного обґрунтування таких змін полягає в необхідності раціонального використання ресурсів, оптимізації витрат і забезпечення довгострокової ефективності інвестицій. Перехід до євростандартів потребує оновлення нормативної бази, підготовки кадрів, сертифікації матеріалів та впровадження цифрових технологій – зокрема BIM-модельювання. Хоча ці процеси потребують значних стартових вкладень, вони відкривають доступ до міжнародного фінансування, сприяють розвитку партнерств і створюють умови для сталого урбаністичного розвитку. Таким чином, євростандартизація стає не лише технічним, а й економічно обґрунтованим кроком у трансформації будівельної галузі України.

Економічне обґрунтування модернізації будівельної галузі України є ключовим етапом у процесі її адаптації до європейських норм. Перехід до нових стандартів передбачає не лише технічне оновлення, а й глибоку трансформацію управлінських, фінансових та нормативних механізмів. Економічна логіка таких

змін базується на принципі довгострокової вигоди: хоча початкові витрати можуть бути значними, вони компенсуються зниженням експлуатаційних витрат, підвищенням вартості об'єктів та розширенням доступу до міжнародних ринків.

Одним із головних напрямів модернізації є інвестиції в людський капітал. Навчання персоналу, підвищення кваліфікації, сертифікація фахівців відповідно до європейських вимог – усе це створює основу для якісного впровадження нових технологій. Зокрема, впровадження BIM-моделювання дозволяє не лише оптимізувати проєктні рішення, а й забезпечити прозорість процесів, точність кошторисів та ефективну координацію між учасниками будівництва. Це сприяє зменшенню ризиків, скороченню термінів реалізації проєктів та підвищенню загальної продуктивності галузі.

Оновлення матеріально-технічної бази також є важливим елементом економічної трансформації. Впровадження сучасного обладнання, сертифікованих матеріалів, енергоефективних систем – усе це дозволяє досягти відповідності європейським стандартам якості, безпеки та екологічності. Використання екологічно чистих матеріалів не лише відповідає вимогам сталого розвитку, а й знижує витрати на утилізацію, обслуговування та модернізацію об'єктів у майбутньому [1] (табл. 1).

Таблиця 1

Основні аспекти модернізації архітектурно-будівельної галузі за європейськими стандартами

Напрямок модернізації	Зміст / Характеристика	Очікувані результати / Ефекти
Технічні стандарти	Впровадження норм ЄС щодо якості матеріалів, конструкцій, безпеки	Підвищення довговічності об'єктів, відповідність міжнародним вимогам
Енергоефективність	Використання енергоощадних технологій, теплоізоляції, систем рекуперації	Зниження витрат на енергоресурси, екологічна сталість
Проєктні рішення	Застосування BIM-моделювання, цифрових платформ, інтеграція екологічних параметрів	Оптимізація термінів, точність кошторисів, зменшення помилок
Економічна доцільність	Аналіз витрат і вигод, інвестиційна привабливість, окупність модернізації	Зростання вартості об'єктів, фінансова ефективність, розвиток ринку
Людський капітал	Підготовка кадрів, сертифікація, підвищення кваліфікації	Професійна мобільність, відповідність європейським вимогам
Євроінтеграція	Гармонізація нормативної бази, участь у міжнародних проєктах	Доступ до фінансування, розширення партнерств, вихід на нові ринки
Урбаністичне середовище	Формування сучасного міського простору, орієнтованого на сталий розвиток	Комфорт, безпека, естетика, соціальна інклюзивність

Щодо прикладів успішної адаптації євростандартів у різних сегментах будівництва – житловому, комерційному та інфраструктурному. У житловому секторі це проявляється у створенні енергоефективних будинків, які

відповідають нормам теплоізоляції, вентиляції та освітлення. У комерційному – у впровадженні гнучких планувальних рішень, цифрових систем управління будівлею, екологічного зонування. Інфраструктурні проєкти демонструють інтеграцію транспортних, інженерних та соціальних компонентів, що відповідає принципам комплексного просторового планування [2].

Особливу увагу слід приділяти міждисциплінарному підходу, який передбачає взаємодію архітектури, інженерії, економіки та екології як єдиної системи. Такий підхід дозволяє враховувати не лише технічні параметри об'єкта, а й його соціальну функцію, екологічний вплив та економічну доцільність. Це формує нову культуру проєктування, орієнтовану на сталий розвиток, де кожне рішення має бути обґрунтованим з точки зору довгострокової ефективності [3].

Важливим аспектом є нормативна гармонізація. Перехід до європейських стандартів потребує оновлення національної нормативної бази, адаптації технічних регламентів, створення механізмів контролю та сертифікації. Автори зазначають, що така гармонізація дозволяє уникнути правових бар'єрів, спрощує доступ до міжнародних тендерів та підвищує довіру іноземних партнерів. Це відкриває нові можливості для залучення інвестицій, участі у транскордонних проєктах та розвитку експорту будівельних послуг [4].

Економічна логіка євростандартизації також проявляється у формуванні сприятливого інвестиційного клімату. Висока якість будівництва, прозорість процедур, відповідність міжнародним нормам – усе це є важливими чинниками для інвесторів. Модернізована галузь здатна запропонувати конкурентні продукти, які відповідають очікуванням європейських споживачів, що особливо актуально в умовах глобалізації ринку нерухомості.

Таким чином, оновлення будівельної галузі України відповідно до європейських стандартів є не лише технічно необхідним, а й економічно обґрунтованим процесом. Воно сприяє підвищенню ефективності, якості, екологічності та інвестиційної привабливості галузі. Такий підхід дозволяє інтегрувати українське будівництво в європейський простір, забезпечити сталий розвиток територій та сформувати нову архітектурну і управлінську культуру.

Література

1. Гудима Л. Імплементация стандартів екологічного будівництва – чинник сталого розвитку держави. Економіка та суспільство. 2024. Вип. 60. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-60-102>

2. Беленкова О. Ю. Цифрова трансформація будівництва: механізм взаємодії бізнесу, науки, держави. Будівельне виробництво. 2019. № 66. С. 30–

36.

3. Yashchenko O., Makatora D., Kubanov R., Zynych P. Justification of renovating and improving architecture and construction according to European standards. *Інвестиції: практика та досвід* 2024. № 5. С. 82-90. DOI: <https://doi.org/10.32702/2306-6814.2024.5.82>

4. Kubanov, R., Makatora, D., Mykhalko, A. Adapting architectural and construction companies to European norms and standards: Recommendations and a step-by-step transition algorithm. *Журнал стратегічних економічних досліджень*. 2025. № 2(25). С. 62–80. DOI: <https://doi.org/10.30857/2786-5398.2025.2.7>

УДК 338.24:004(477)

Сіньковський М.І., здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, ДННУ «Академія фінансового управління», м. Київ, Україна

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ МЕХАНІЗМИ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ: СТРАТЕГІЧНИЙ ВИМІР

Цифрова трансформація національної економіки України здійснила перехід від допоміжного технологічного інструменту до впорядкованої державної стратегії, що визначає майбутнє економічного суверенітету та інтеграції в європейське співтовариство. В умовах глобальних викликів та воєнної агресії, Україна вимушена не просто наздоганяти світові тренди, а формувати випереджальні механізми управління, які дозволяють підтримувати економічну активність та забезпечувати трансформацію традиційних секторів у цифровізовані екосистеми. Правовий механізм трансформації національної економіки базується на поступовій адаптації українського законодавства до вимог європейського права (acquis ЄС). За результатами звіту про виконання Угоди про асоціацію, у 2025 р. Україна досягла 84% прогресу, причому у таких сферах, як статистика та обмін інформацією, цей показник становить 100%, а в інтелектуальній власності – 98% [1].

Центральним документом, що визначає вектор руху держави, є Стратегія